

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 25. europaudvalgsmøde

Dato: tirsdag den 22. marts 2022
Tidspunkt: 5 min. efter mødet i UPN ca. kl. 15.45
Sted: vær. 2-133

Til stede: Jens Joel (S), Søren Søndergaard (EL) og Christoffer Aagaard Melson (V).

Desuden deltog: Statsminister Mette Frederiksen, sundhedsminister Magnus Heunicke og udlændinge- og integrationsminister Mattias Tesfaye.

Jens Joel fungerede som formand under hele mødet.

Punkt 1. Forelæggelse af møde i Det Europæiske Råd den 24.-25. marts 2022

Det Europæiske Råd 24-25/3-22 – bilag 1 (fortroligt udkast til kommenteret dagsorden)
Det Europæiske Råd 24-25/3-22 – bilag 3 (fortroligt revideret udkast til konklusioner)

Krigen i Ukraine

Statsministeren: Vladimir Putins krig i Ukraine kommer til at fylde det hele. Konflikten er nu i sin 4. uge og er kun blevet værre og mere brutal, som dagene er gået. Vi kommer selvfølgelig til at diskutere, hvordan vi kan øge presset på Rusland og Belarus. Vi går ind for de hårdest mulige sanktioner i EU-sporet, og vi skal bruge mødet til at genbekræfte det vigtige, nemlig ambitionen om hurtigst muligt at gøre os uafhængige af russisk energi. Det er det helt store diskussionsemne. Vi kommer givetvis også til at diskutere flygtningesituationen. De fleste ukrainske flygtninge er stadig væk i nabolandene og nabolandene. Lige gyldigt hvor flygtningene ender, har vi behov for at hjælpe dem, og hvis der vedbliver at være mange i Polen, har Polen også behov for vores andres hjælp.

Søren Søndergaard: Det er fuldstændigt rigtigt, at Ukraine må og skal spille en central rolle. Der har været en kampagne for eftergivelse af Ukraines gæld. Ukraine har en gæld på 850 mia. kr. – det er sådan set det mindste af det. Hovedproblemet er, at det kræver et årligt afkast i renter og afdrag på 42,3 mia., og det sluger 12 pct. af Ukraines statsbudget. Det er selvfølgelig tal fra før krigen, men det siger noget om problemets omfang. Det er selvfølgelig meget pænt, at Danmark har givet 150 mio. til den offentlige sektor i Ukraine som en del af et verdensbankprojekt, og jeg støtter det fuldstændig. Men det tal blegner jo lidt. Kunne statsministeren overveje at rejse en diskussion af spørgsmålet om gældseftergivelse til Ukraine? Så de står i en bedre økonomisk situation, hvis

de f.eks. ønsker at gå ud og optage meget store lån. Det kunne man godt forestille sig, at de ville gøre til indkøb af fornødent.

Statsministeren: Jeg har ikke overvejet eftergivelse af gæld, men det er et fuldstændigt relevant spørgsmål. Jeg tror, at vi skal tage det i forskelligt tempo, for der er først og fremmest behov for humanitær hjælp og militær bistand, hvad vi også har ydet fra dansk side, samt finansiel støtte direkte ind i Ukraine. Men der kommer en dag, hvor der skal ryddes op, og landet skal genopbygges. Ud over de menneskelige lidelser bliver meget ødelagt i det vidunderlige land lige nu, og det kommer til at koste utrolig meget at genoprette. I den sammenhæng vil det da være naturligt at diskutere gæld, og vi får behov for at investere massivt i Ukraine for at reetablere Ukraine ovenpå krigen.

Søren Søndergaard: Russernes taktik er desværre ikke ny. Vi kender den fra Tjetjenien, hvor Grosnyj blev jævnet med jorden – desværre stort set uden reaktioner fra resten af verden. I f.eks. Aleppo og andre steder i Syrien har vi også set, hvordan russerne har bombet fuldstændig uden hensyntagen til hverken tab eller omfanget af deres ødelæggelser. Det er rigtigt, at der kommer et tidspunkt for genopbygning, men hvis statsministeren ikke har tænkt over eftergivelse af gæld, skal jeg ikke insistere på det. Men jeg kunne forestille mig, at Ukraine i øjeblikket har brug for at låne rigtig mange penge, og det bliver altså vanskeliggjort af, at man slæber rundt på en gæld der kræver 42,3 mia. om året. Men vi kan også vente med det, og jeg skal ikke afkræve et svar.

EU's forsvars- og sikkerhedspolitik

Statsministeren: Vi kommer til at diskutere EU's forsvars- og sikkerhedspolitik på den lidt længere bane, det, man kalder et strategisk kompas. Det er i virkeligheden bare et politisk dokument, en strategi for de næste 5-10 år. Regeringen støtter overordnet set strategien. NATO er udgangspunktet for Danmarks sikkerhed, og det er den vigtigste sikkerheds- og forsvarspolitiske alliance, vi overhovedet har. Det kommer intet i EU nogensinde til at ændre på eller udfordre. Men med alle de uroligheder, der er i Europa, har vi behov for, at Europa kan mere og gerne hurtigere, og derfor er vi enige i det perspektiv.

Søren Søndergaard: Hvad skal reaktionsstyrken på op til 5.000 mand, der er vedtaget som en del af det strategiske kompas? På en eller anden måde bliver det nævnt i forbindelse med Ukraine. Det lyder næsten som noget, der har en betydning i morgen. Hvornår er det meningen, at den skal træde i kraft? Med al respekt for min manglende viden om militære forhold – jeg har trods alt kun været værnepligtig på Bornholm i 12 måneder – er 5.000 mand jo ingenting. Det er meget, hvis man skal gå ind i et afrikansk land, og det er meget, hvis man skal holde Kabul lufthavn, men i en konfrontation med Rusland – hvis det er det, man forestiller sig – er det absolut ingenting.

Statsministeren: Der lægges ikke op til at skabe en EU-hær. Det var heller ikke det, der blev sagt herfra, men det bliver der sagt fra anden side. Hvordan reaktionsstyrken konkret skal opbygges, er ikke defineret endnu. Jeg har faktisk ikke hørt nogen omtale den i relation til situationen i Ukraine, men snarere i relation til den meget dramatiske situation i Kabul, hvor vi havde behov for at evakuere statsborgere og andre ud af Afghanistan. Der kunne en reaktionsstyrke have gjort en indsats for at passe på både civilbefolkningen og vores statsborgere.

Energipriser

Statsministeren: Energipriser er en stor udfordring i alle medlemslande. Kommissionen kommer i maj 2022 med forslag til, hvordan vi gør os uafhængige af den russiske gas, men allerede nu skal vi igen diskutere nogle af de umiddelbare konsekvenser. Inden mødet vil vi få et diskussionsoplæg med forskellige forslag til, hvordan vi kan komme videre.

Økonomi

Statsministeren: Vi står over for kæmpestore både beslutninger og udfordringer. Vi skal bruge flere penge på forsvar og sikkerhed. Vi skal videre med den grønne omstilling, og spørger man den danske regering, skal det jo ske på en måde, så vi ikke sætter vores velfærdssamfund over styr. Det bliver svært og en rigtig svær balancegang.

EU's eksterne relationer

Statsministeren: Ukraine er den helt afgørende diskussion, men også forholdet til Kina. Vi skal forberede topmødet mellem EU-institutionerne og Kina den 1. april 2022. Desuden forventer jeg, at vi kommer til at vende Balkan, og de problemer, som vi kan se i Bosnien, hvor nogle af os jo også er bekymrede for, om det kan blive en blodig konflikt på det tidspunkt.

Søren Søndergaard: Jeg er meget enig i, at der virkelig skal gøres meget for at pålægge Rusland stærkest mulige sanktioner, men opgaven må også være at undgå, at der kan komme flere af den slags situationer. Det er ikke vores opfattelse, at der er risiko for, at Sverige, Danmark, Finland, Polen eller de baltiske lande bliver overfaldet. Derimod er der en stor risiko i Moldova og Georgien. Der er måske også risiko for, at man kan spille ind andre steder i Europa, hvor der i forvejen er store problemer. Derfor glæder det mig, at man skal diskutere Balkan.

Hvad vil regeringens input være i diskussionen om Balkan? Jeg ved, at Lars Aslan Rasmussen (S) lige har været dernede på vegne af Europarådet og besøge repræsentanter for den bosniske regering. Det helt store problem er, at nationalisterne på Balkan får lov til at splitte landet, så det ikke kan fungere. De gamle krigsherrer får lov til at dele landet, og de menneskerettighedsdomstolsafgørelser, der har været, er ikke blevet respekteret. Desuden har EU's kommissær mildest talt optrådt som en elefant i en glasbutik ved at holde møder med de serbiske nationalistes og udtrykke forståelse for deres synspunkter. Derfor synes jeg, at det er vigtigt. Vi har også diskuteret det med udenrigsministeren flere gange.

Jeg synes, at det er meget vigtigt, at Danmark tager ordet under den diskussion og klart tager afstand fra de nationalistiske opdelingsplaner af Bosnien og forsvarer, at hver person har én stemme – én person, én stemme. Det må være udgangspunktet og ikke, at man er tvunget til at stemme på en eller anden galning, fordi man tilfældigvis er født ind i en eller anden bestemt etnisk befolkningsgruppe.

Statsministeren: Det er ikke så tit, jeg er enig med Søren Søndergaard, men jeg er ret enig i meget af det, der blev sagt om Balkan. Først og fremmest er jeg og vi meget bekymrede for det, vi ser med Republika Srpska i Bosnien, hvor Putin også spiller en rolle i opbygning af konflikten. Derfor er et større europæisk engagement afgørende. Det er afgørende, at vi holder Balkan tæt på os, og at vi ser på andre potentielle konflikter og gør, hvad vi kan for at hjælpe til der, selv om vi alle sammen

er meget fokuserede på det, der sker omkring Ukraine. I øvrigt skal man lægge mærke til, at Serbien har udtalt sig ganske tvetydigt omkring konflikten i Ukraine, nærmest lidt prorussisk, så vi har nogle ret store udfordringer.

Søren Søndergaard: Jeg går også meget ind for europæiske og internationale værdier, men spørgsmålet er, hvem der repræsenterer de europæiske værdier? Er det EU's repræsentant, der holder møde med nationalisterne i Republika Srpska? Er det Milorak Dodik, der repræsenterer europæiske værdier? Er det Ungarn, som meget klart har sagt, at de støtter Republika Srpska og de vilde idéer, de har, om at løsrive sig fra Bosnien? Er det de værdier, eller er det værdier, der går ind for at sige, at Bosnien er en enhed, skal respekteres som en enhed, folk skal have lov at leve sammen, og det skal være én person, én stemme?

Hvis det kommer op på topmødet som andet end en overskrift, hvis der kommer en reel diskussion, så bliver den diskussion voldsom. Det bliver ikke nogen let diskussion, for der er fuldstændig fundamentalt forskellige synspunkter fra de forskellige lande. Desværre er der lande, som allerede opererer i Bosnien med et splittelsesperspektiv. Det gælder i øvrigt også Kroatien, som nægter at anerkende den kroatiske præsident for republikken, fordi han ikke tilhører det nationalistiske kroatiske parti.

Det bliver en meget alvorlig snak, og jeg vil være meget glad, hvis Danmark står på den rigtige side. Danmark støttede Daytonaftalen i sin tid, og det er den, som giver mange af problemerne. Daytonaftalen havde den store fordel, at den skabte fred, men den fastlåste også konflikten. De forskellige krigsherrer fik lov til at regere, og de sidder der endnu. Så vi skal på en eller anden måde have noget efter Dayton. Det er virkelig en stor opgave. Jeg ser meget frem til det, for jeg ved, at Udenrigsministeriet diskutererede det meget. Så jeg håber virkelig, at man vil tage det op på møder, og jeg ser frem til, at vi får et referat af det efterfølgende.

Statsministeren: Jeg tror sådan set stadig ikke, at vi er så uenige lige præcis på det område. Men det er rigtigt, at der er europæiske uenigheder, og der er ikke enighed blandt landene om, hvordan vi skal gå til denne sag. Vi støtter ikke den løsrivelse, der kan lyde som noget positivt, hvad det ikke er. Jeg tror ikke, der er nogen dansk uenighed om det spørgsmål. Men det er rigtigt, at der ikke er en europæisk enighed, og der er stærke kræfter på spil i den del af Europa. Men jeg synes, at den danske position er meget klar, og jeg har også tænkt mig at engagere mig i spørgsmålet, fordi jeg er oprigtig bekymret for, om vi kigger ind i en ny konflikt, og vi ved, hvad konflikter på Balkan har af potentiale af negativ karakter. Desværre.

Formand for Det Europæiske Råd

Statsministeren: Jeg går ud fra, at vi skal forlænge perioden for Charles Michel som formand for Det Europæiske Råd. Han skal vælges halvvejs i perioden.

Punkt 2. Rådsmøde nr. 3861 (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse – sundhedsdelen) den 29. marts 2022

EUU alm. del (21) – bilag 396 (kommenteret dagsorden)

Sundhedsministeren: Jeg forelægger alle punkter til orientering.

1. Den europæiske reaktion på sjældne sygdomme: en første praktisk anvendelse af folkesundhedsunionen?

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3861 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Sundhedsministeren: Det handler om, hvordan man skal styrke sundhedssamarbejdet i EU i fremtiden. De sidste år med pandemien har sat fokus på merværdien i samarbejdet mellem medlemslandene på sundhedsområdet.

På rådsmødet er der lagt op til at drøfte, hvorvidt sjældne sygdomme skal være et muligt første konkret indsatsområde i arbejdet med at styrke sundhedssamarbejdet. Sjældne sygdomme kan eksempelvis være cystisk fibrose eller rygmarvsbrok.

Regeringen er grundlæggende positiv over for at styrke det internationale samarbejde omkring sjældne sygdomme. En af udfordringerne med sjældne sygdomme er, at der selvsagt er et begrænset antal af patienter og samtidig også et begrænset antal fagfolk med specialiseret viden. Samarbejde mellem medlemslandene er derfor vigtigt for at sikre, at data og ekspertise samles og anvendes til at forbedre patientpleje og -behandling og udvikle innovative løsninger.

Formandskabet vil i den sammenhæng gerne drøfte, hvorvidt der skal implementeres tiltag for at forbedre klinisk forskning og innovation på området, og om der kan gøres mere for at sikre mere lige adgang til behandling af patienter med sjældne sygdomme. Dertil vil drøftelsen også komme ind på, hvorvidt den kommende regulering på sundhedsdataområdet (European Health Data Space) bør give bedre muligheder for at anvende sundhedsdata til forskning og innovative behandlingsformer for sjældne sygdomme.

Vi mener, at det giver god mening, at man i EU-sammenhæng dykker mere ned i de områder, hvor der kan være konkret gavn af, at vi arbejder sammen på tværs i EU. Og det må man jo sige, at udvikling af behandling til patienter med sjældne sygdomme er. Disse patienter har ofte ikke nogen behandlingsmuligheder overhovedet. Hertil kommer, at netop sjældne sygdomme er et område, hvor vi skal udnytte, at der er forskellig ekspertise i de enkelte lande.

Danmark deltager allerede i det eksisterende EU-samarbejde på området. Sundhedsstyrelsen deltager bl.a. i de såkaldte europæiske referencenetværk. I disse netværk kan speciallæger med ekspertise inden for et givent område drøfte mulige diagnoser og behandlingsformer for patienter.

Hvad angår sikring af innovative løsninger til behandlingen af mennesker med sjældne sygdomme, mener vi fra dansk side, at det er afgørende, at der etableres en europæisk infrastruktur for deling af relevante data, som samtidig sikrer, at data beskyttes ordentligt. I Danmark har vi desuden stærke erfaringer på området, som kan bidrage til at udvikle en infrastruktur, der både er sikker og

kommer patienterne til gavn. Det kan være med til at gøre ny forskning til udvikling og forbedring af patientbehandling mulig, hvilket kan medføre en bedre og mere individuel behandling til patienter. Dette er særligt relevant for patienter med sjældne sygdomme, da de små patientgrupper gør det vanskeligt at indsamle viden og data nok om de konkrete sygdomme i de enkelte lande – og det skader både mulighederne for at uddanne specialister og for at udvikle behandlingsformer til sygdommene.

Derfor vil regeringen støtte op om arbejdet med at sikre, at udvikling af behandlingsformer til patienter med sjældne sygdomme fortsat er synlig på dagsordenen, herunder også, at sjældne sygdomme kan være et godt sted at starte, når vi konkret skal styrke det europæiske sundhedssamarbejde.

Dette skal samtidig ses i lyset af det kommende forslag om en forordning om udvikling af sundhedsdataområdet – det såkaldte European Health Data Space – som skal være med til at opbygge en styrket infrastruktur for netop videndeling til forskning og behandling. Det vil være en vigtig brik i arbejdet med at styrke indsatsen for patienter med sjældne sygdomme. Derfor ser regeringen også frem til, at EU-kommissionen fremsætter et udkast til forordningen.

Der ventes desuden et forslag om lægemidler til behandling af sjældne sygdomme. Det ser vi også frem til, da det er vigtigt at sikre flere nye produkter på markedet til behandling af mindre patientgrupper.

Søren Søndergaard: Det virker næsten, som om covid-19 er forsvundet ud af dagsordenen. Er det korrekt forstået, at den store trussel er, at en variant pludselig optræder i Europa og smitter meget voldsomt eller er meget farlig eller en kombination? Er det den situation, man prøver at forholde sig til gennem samarbejdet? Jeg spørger, fordi jeg ikke helt kan helt gennemskue, om vi er ved at opbygge et alternativt system til WHO. Der tales om en styrkelse af ECDC (Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme), og der står i samlenotatet, at Statens Serum Institut har et samarbejde med dem. Har vi en totalt enstrengt model, når det gælder varsling af farlige varianter, eller er der ved at blive opbygget et parallelt system i EU?

Sundhedsministeren: Vi ved ikke, om der kommer nye varianter, men virussen har muteret meget. Der er nu varianter, som betyder, at der i mange lande i Europa og Asien og forventeligt også i Nordamerika vil komme nye stigninger. Det er formentlig undervarianten BA2, eller måske en kombination af forskellige varianter, som betyder, at man begynder at se stigninger igen. De seneste tal for Danmark viser ikke de stigninger, formentlig fordi vi faktisk har haft den variant, så vi er igennem den bølge. Men det er selvfølgelig helt umuligt at sige, at der ikke kommer en ny bølge eller nye varianter, og som vi alle ved nu, behøver det ikke engang at komme fra mennesker. Det er jo en zoonose, der springer mellem mennesker og dyr. Det er en ny sygdom, som kan slå med forskellig kraft, og som indtil nu ser ud til at være sæsonbestemt, selv om også det er usikkert. Men vi forbereder os på, at den næste trussel kan blive til efteråret og vinteren.

Omikronvarianten var meget mere smitsom, men var langt mildere, især for vaccinerede. Så der skal noget til for, at virussen kan mutere til noget, der er mere smitsomt end Omikron var, og også mere sygdomsfremkaldende. Men ingen eksperter tør lægge hovedet på blokken om noget, så det tør jeg selvfølgelig heller ikke. Det er helt korrekt, at vi skal forberede os på at reagere hurtigt, hvis

der er brug for det, f.eks. med en vaccineindsats. Meget tyder på, at det værste er bag os, men der er ingen garantier. Jeg prøver virkelig ikke at male fanden på væggen, men når der bliver spurgt sådan, er jeg nødt til at svare. Plus at der også kan komme nye sundhedstrusler.

ECDC har i min optik været ekstremt gode og hjælpsomme, og deres data er delt med WHO. Mit helt klare indtryk er, at WHO er meget begejstrede for ECDC, og de data, der er kommet derfra. Vi har for nogens vedkommende meldepligt til begge instanser. ECDC er ikke noget nyt agentur, men det er blevet styrket, og det mener jeg kun er fornuftigt, så der er ikke et parallelt element. WHO har også sagt, at deres store meldinger skal oversættes til en national kontekst og til det regionale setup, man nu er i. Søren Brostrøm sidder i disse år i WHO's globale bestyrelse og Hans Kluge rådgiver hele den europæiske region fra København. Men ECDC har nogle andre muskler og kan rådgive meget mere specifikt om EU's problemstillinger. Man styrker ECDC og vores sundheds-samarbejde, og det er ikke i stedet for WHO. De er ikke hinandens modsætninger – man må næsten sige, at det er hinandens forudsætninger.

Søren Søndergaard: Det lyder betryggende, netop i denne internationale situation, vi befinder os i, og sundhedsministeren har overbevist mig om, at det er ikke tilfældet her.

2. COVID-19: De kommende udfordringer i forbindelse med EU's vaccinesolidaritetsstrategi

– Udveksling af synspunkter

Rådsmøde 3861 – bilag 1 (samlenotat side 5)

Sundhedsministeren: De sidste 2 år har fokus været på at løse udfordringerne forbundet med covid-19-pandemien. Selv om man i EU er kommet langt med vaccination og immunisering, er der stadig store globale udfordringer med at bekæmpe pandemien. Det er heller ikke alle lande i EU, som er nået lige langt i at vaccinere deres befolkning, men globalt er udfordringen langt større. Det er i det lys, formandskabet lægger op til en drøftelse af en ny europæisk strategi for vaccinedonationer.

Det franske formandskab har forud for drøftelsen præsenteret en række centrale områder, som de foreslår, at landene arbejder videre med for at få en mere koordineret og fælles indsats for indkøb og donation af vacciner mod covid-19. Det franske formandskab foreslår bl.a., at de eksisterende indkøbsaftaler bliver opdateret således, at det bliver nemmere at donere eksisterende vacciner og dertil udvikle nye vacciner.

Der har været udfordringer med bilateralt at donere vacciner, som er købt ind fælles i EU, fordi virksomhederne skal godkende donationen i sidste ende. Det medfører tunge og langvarige processer for donation. Dertil er der bestemmelser i de eksisterende indkøbsaftaler med producenterne af covid-19 vacciner, som gør det svært for andre virksomheder at anvende vaccinerne som reference i udviklingen af nye og opdaterede vacciner. Det gør det vanskeligt at sikre nye og innovative sundhedsteknologier.

Samtidig er der efterhånden opbygget store lagre for vacciner i medlemslandene, som vil give god mening at benytte inden de næste leverancer kommer fra producenterne. Disse problematikker har Danmark rejst ved tidligere lejligheder, og vi ser fordele ved fortsat at arbejde for løsninger i forbindelse med fremtidige indkøbsaftaler.

Formandskabet vil også drøfte, hvordan man kan styrke den europæiske tilgang til vaccinedonation, og der lægges op til, at man skal arbejde for en mere koordineret vaccinedonation. Dertil vil man gerne skabe mere forudsigelighed i, hvilke mængder af vacciner donorlandene har mulighed for at donere. Det skal sikre en mere stabil fordeling, og at COVAX (COVID-19 Vaccines Global Access) ikke bliver overbelastet.

Fra dansk side donerer vi løbende covid-19-vacciner, som sundhedsmyndighederne vurderer kommer i overskud. Danmark har indtil videre givet tilsagn om at donere samlet set 10 millioner vaccinedoser, hvoraf omkring 8,8 millioner doser allerede er blevet leveret. Størstedelen af vaccinerne er blevet leveret gennem COVAX.

Vi arbejder for at kunne give en høj grad af forudsigelighed om, hvor mange donationer vi kan afgive til COVAX. Desværre kræver producenterne flere måneders varsling på donationer til COVAX, hvilket gør planlægningen meget svær. Der er tit uforudsigelige situationer under denne pandemi, f.eks. nye varianter, som gør, at man skal fremrykke ting, så det er en vanskelig opgave, vi står

med. Dertil har COVAX oplyst, at de har sværere og sværere ved at få afsat vacciner til udviklingslandene grundet manglende udrulningskapacitet – det kan man gøre noget ved – og manglende lyst til at lade sig vaccinere – det er vanskeligere, men man kan gøre noget ved det.

Der er derfor en reel risiko for, at COVAX snart ikke kan modtage flere omdirigerede doser. Dette kan betyde, at mange europæiske lande, herunder Danmark, får svært ved at komme af med overskydende vacciner i tide. Det er en alvorlig problemstilling, som er helt ny, i forhold til hvad vi havde bare for et halvt år siden.

Danmark vil generelt byde en drøftelse af en mere koordineret indsats og fælles strategi for vaccinesolidaritet velkommen. Det er centralt for mig og regeringen, at vi får løst nogle af de problematikker om kontrakter, som vi er blevet klogere på efter de første runder af indkøb. Konkret går vi efter at sikre, at vi har de tilstrækkelige værktøjer til donation og udvikling af nye produkter, så vi kan sikre, at grænseoverskridende sundhedstrusler kan håndteres bedre – også uden for EU's grænser.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om overgangsbestemmelser vedrørende emballering og mærkning af veterinærlægemidler, der er godkendt i henhold til direktiv 2001/82/EF og forordning (EF) nr. 726/2004

– *Sagen er p.t. ikke på dagsordenen for rådsmøde (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse) den 29. marts 2022, men forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse*

KOM (2022) 0076

Rådsmøde 3861 – bilag 1 (samlenotat side 10)

Sundhedsministeren: Forslaget er en tilføjelse til veterinærlægemiddelforordningen, der trådte i kraft den 28. januar 2022.

Kommissionens fortolkning af den nye forordning betød bl.a., at alle godkendte veterinærlægemidler skulle overholde de nye krav til emballage og mærkning. Medlemslandene har været uenige i denne fortolkning. Den kan bl.a. føre til store forsyningsvanskeligheder, da allerede godkendte lægemidler ikke vil kunne sælges mere, og derfor går til spilde.

Efter markant pres fra mange sider har Kommissionen hastefremsat et forslag, der sikrer, at det indtil januar 2027 fortsat er muligt at markedsføre veterinærlægemidler, der opfylder kravene til emballage og mærkning i henhold til de gamle regler.

Regeringen er derfor generelt positiv over for forslaget, da det sikrer forsyningen og undgår spild med veterinærlægemidler i EU. Forslaget er derfor med til at sikre både dyresundheden, dyrevelfærden – og til at sikre retssikkerheden.

Forslaget til overgangsregler løser derimod ikke de problemstillinger, vi fra dansk side har rejst omkring forbruget af antibiotika i forhold til nye krav i forordningen om, at dyrlægerne skal følge betingelserne i veterinærlægemidlets produktresumé. Regeringen arbejder derfor på, at der findes en løsning. Sundhedsministeriet har efter ønske fra Fødevarerministeriet konkret stillet ændringsforslag til Kommissionens forslag om overgangsbestemmelser for emballering og mærkning. Med forslaget foreslår regeringen, at der tilføjes en bestemmelse, som i visse tilfælde gør det muligt, at fravige produktresumet i situationer, hvor det er fagligt velbegrunderet, og hvor det ikke vil føre til et merforbrug af antibiotika. Vi håber at få opbakning til det danske forslag.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

4. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Siden sidst

a) Tidlig orientering omkring forslag til forordning om Den Europæiske Unions Narkotikaagentur KOM (2022) 0018

Sundhedsministeren: Baggrunden for forslaget er, at ulovlig narkotika er et komplekst sikkerheds- og sundhedsproblem, der påvirker millioner af mennesker i EU og resten af verden. Som eksempel fremgår det af den europæiske narkotikarapport 2021, at der i 2019 var mindst 5.150 overdosisdødsfald i EU. De fleste overdosisdødsfald involverer opioider, navnlig heroin sammen med andre stoffer.

Udviklingen i antallet af overdosisdødsfald og andre udfordringer på narkotikaområdet kræver en effektiv indsats på EU-plan. Med EU's narkotikastrategi 2021-2025, som sammen med EU's narkotikahandlingsplan udgør den strategiske ramme for indsatsen på EU-plan, blev Kommissionen opfordret til snarest muligt at fremlægge et forslag til revision af mandatet for Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug (EMCDDA). Målet med revisionen er at sikre, at agenturet kan spille en større rolle i håndteringen af nuværende og fremtidige udfordringer.

Kommissionens forslag vil bl.a. medføre, at agenturet skifter navn til det lidt mere mundrette Den Europæiske Unions Narkotikaagentur (EUDA) og indebærer en målrettet revision af mandatet. Formålet med revisionen er også, at agenturet kan reagere effektivt på nye udfordringer, yde bedre støtte til medlemslandene og bidrage positivt til udviklingen på internationalt plan.

Fra dansk side anerkender vi både baggrunden for og formålet med forslaget. Vi er derfor overordnet set positive. Men da forhandlingerne kun lige er gået i gang, er det for tidligt at lægge sig endeligt fast på en holdning.

Udvalget vil snarest muligt få oversendt et grund- og nærhedsnotat om forslaget.

b) Tidlig orientering omkring den kommende revision af direktiverne omkring blod, væv og celler

Sundhedsministeren: Der forventes et forslag fra Kommissionen om revision af direktiverne for blod, væv og celler. Direktiverne regulerer bl.a. kravene til blodbanker og sædbanker. Revisionen forventes at blive fremsat i første halvår af 2022. Baggrunden for den er en evalueringsrapport, som Kommissionen udgav i oktober 2019. Evalueringen viste overordnet set, at de gældende direktiver har bidraget til at forbedre sikkerheden og kvaliteten af blod, væv og celler i EU. Men evalueringen viste samtidig, at der er områder, som kan forbedres.

Vi kender endnu ikke det konkrete indhold af forslaget. Vi regner dog med, at forslaget bl.a. vil fokusere på fire områder, som også blev fremhævet i evalueringen:

- At sikre, at reglerne kan følge med den videnskabelige og teknologiske udvikling.

- At lære af erfaringerne fra covid-19 med henblik på at kunne håndtere smitsomme sygdomme.
- At skabe rammer for den øgede kommercialisering og globalisering af sektoren.
- At fjerne en række tekniske bestemmelser fra lovgivningen, hvilket vil gøre det nemmere og hurtigere at opdatere standarderne på området.

Fra et dansk perspektiv er det positivt, hvis der med forslaget bliver skabt mere fleksible rammer, som tager højde for den videnskabelige og teknologiske udvikling på området. Det vil skabe en større fleksibilitet til at indføre nye, innovative produkter til gavn for patienterne.

Vi ser derfor frem til at modtage forslaget fra Kommissionen.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

Punkt 3. Ekstraordinært rådsmøde nr. 3863 (indre anliggender) den 28. marts 2022

Udlændinge- og integrationsministeren: Alle punkter forelægges til orientering.

1. Europæisk koordinering for modtagelse af flygtninge fra Ukraine

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3863 – bilag 1 (samlenotat)

Udlændinge- og integrationsministeren: Jeg deltager i næste uge i et ekstraordinært rådsmøde for retlige og indre anliggender indkaldt af det franske formandskab. Baggrunden er selvfølgelig udviklingen i og omkring Ukraine.

Rådsmødedagsordenen foreligger endnu ikke i en endelig udgave, men det er forventningen, at formandskabet vil lægge op til en drøftelse af europæisk koordinering af modtagelse af flygtninge fra Ukraine.

a) Implementering af materiel og finansiel støtte til medlemsstaterne

Udlændinge- og integrationsministeren: Vi befinder os i en ekstremt alvorlig situation. Millioner er blevet fordrevet og fordrives fortsat og søger beskyttelse i EU. Mange ukrainere har søgt mod Danmark de sidste uger.

Danmark og EU har et særligt ansvar, og regeringen har gjort det klart, at vi selvfølgelig er klar til at hjælpe fordrevne ukrainere, for vi skal selvfølgelig løfte vores rimelige andel af ansvaret. Vores dør står åben, men vi har også gjort det klart, at der står en myndighedsperson i døren, som registrerer folk.

Samtidig er der lande i EU, hvis modtagekapacitet er overbelastet. Her tænker jeg især på Polen, der har modtaget over 2 millioner ukrainere. Derfor har der været stor efterspørgsel på hurtig og fleksibel finansiel støtte, især for at kunne opretholde den nødvendige modtagekapacitet i Polen.

Vi skal nu sikre, at vi i EU står sammen om at hjælpe de lande, der anmoder om finansiel og materiel støtte. Det arbejder vi løbende for, og der er allerede gode finansieringsmuligheder under EU's eksisterende fonde. Samtidig står Danmark også klar til at hjælpe. Krisen i Ukraine er en krise i vores eget nærområde, og derfor har vi også et helt særligt ansvar for at træde til med hjælp og beskyttelse. Vi følger derfor situationen og de humanitære behov meget tæt.

Indtil nu er godt en halv mio. kr. afsat til at imødekomme de humanitære og akutte behov i Ukraine og nabolandene. Hjælpen går via FN, Internationalt Røde Kors samt danske ngo'er og deres internationale partnere, og vi har også meldt ud, at vi er klar med yderligere hjælp om nødvendigt.

b) Overvågning og koordinering af rejser inden for EU

Udlændinge- og integrationsministeren: Et tæt og velkoordineret EU-samarbejde er nødvendigt for at sikre en så organiseret og forsvarlig håndtering af situationen som muligt. EU har derfor allerede etableret flere koordinationsfora, hvor danske eksperter og eksperter fra EU's medlemslande, Kommissionen og EU's agenturer mødes flere gange om ugen og koordinerer forskellige indsatser.

Vi ser allerede nu, at der etableres transportsystemer, som giver ukrainerne mulighed for at bevæge sig fra Ukraines nabolande videre ind i EU. Det er vigtigt, at denne transport kan ske så ordentligt som muligt, f.eks. via offentlige, gratis togforbindelser.

Herudover påhviler det også EU at tage særlige forholdsregler over for sårbare, bl.a. børn. Samtidig skal enhver EU-koordineret indsats være baseret på identificerede behov. Det er hele denne koordinationsindsats, som vi skal drøfte.

Søren Søndergaard: Er der eksempler på uledsagede flygtningebørn, og er der nogen særlig mekanisme til at tage sig af det? Vi begynder at høre rygter om risiko for trafficking, og det behøver ikke at være forbundet med, at flygtningebørnene er uledsagede, men der er dog en risiko. Har det været oppe i diskussionen, og har der været talt om, hvad man kunne gøre?

Kan ministeren knytte et par ord til diskussionen om både fordelingen og omfordelingen af flygtninge? Der var et eksempel ved en grænseovergang, hvor flygtninge blev opfordret til at tage med en bus til Portugal. Det afspejler situationens tragiske alvor, at folk på et kvarter eller en halv time skal afgøre, hvor de skal forsøge at komme hen i verden. Det er fint, at nogle byder sig til og at folk kan komme væk, men det er måske ikke så fint, at folk skal træffe valget så hurtigt. Der skal i hvert fald også være mulighed for at ændre sit valg senere, og det hænger sammen med spørgsmålet om muligheden for omfordeling på et senere tidspunkt. Det kan godt være, at folk tager en bus til Portugal af frygt for, at russerne kommer over den grænse, de står ved, eller bomberne kommer, men senere opdager de, at de havde en fætter i f.eks. Berlin, Stockholm eller København.

Udlændinge- og integrationsministeren: Cirka halvdelen af dem, der har krydset Ukraines grænse ind i Europa, er børn. Det er ret voldsomt. Der er også en del uledsagede børn imellem. Jeg har læst artikler om trafficking, kidnapning af børn og kvinder til prostitution, måske i Rusland eller i Europa. Jeg kan også forstå, at de polske myndigheder mener, at situationen er under kontrol, men de appellerer til, at man kun henter nogen man kender, i det omfang man tager til Polen for at hente nogen. De er ikke så glade for folk, der kører rundt i tomme minibusser og spørger, om folk vil med – heller ikke selv om det er af et godt hjerte. Jeg er også glad for, at både Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp herhjemme har bakket op om, at det sidste vi har behov for, er en kaotisk situation.

Der er desværre også altid kriminelle organisationer, der udnytter, at der er store migrationsstrømme. Denne migrantstrøm er særligt udsat, fordi der ikke er så mange mænd i den. Det er primært kvinder og børn på grund af den ukrainske regerings politik, hvor mænd mellem 18 og 60 år ikke må forlade Ukraine. I Danmark har Udlændingestyrelsen og Røde Kors et rimeligt velafprøvet setup til at håndtere uledsagede flygtningebørn. Men man kan selvfølgelig godt frygte lidt for,

hvordan situationen er andre steder i Europa, også i nogle af de lande, som er under et voldsomere pres end Danmark.

Jeg har været i dialog med min polske kollega, indenrigsminister Mariusz Kamiński, for at høre, hvad de polske myndigheders vurdering er af, hvor folk gerne vil hen. Langt de fleste vil gerne blive i Polen for at være tæt på Ukraine. Jeg tror måske også, at der er noget psykologisk i, at jo længere væk man tager, jo mere anerkender man, at man er fordrevet. Mens man i højere grad har en forståelse af, at man skal hjem igen, hvis man bare lige er ovre på den anden side af grænsen. Det har vi set i andre fordrivelseskriser. Men de har også lært os, at den sekundære migration begynder, hvis konflikterne trækker ud, og håbet om at kunne vende hjem til sin egen lejlighed er væk. Så begynder folk at overveje, hvor de vil hen, og min polske kollega sagde, at folk nævner Skandinavien, Benelux, Tyskland, Østrig, Italien, Spanien og Portugal. Ikke Baltikum, for man vil ikke tættere på Moskva. Jeg vil jo mene, at Baltikum er lige så sikkert. Det er en NATO-medlemsstat, men man kan godt forstå den psykologiske mekanisme. Folk tager ikke østpå, de tager vestpå eller nordpå.

Vi har sagt, og jeg tror, at jeg kommer til at gentage det på mandag, at vi gerne vil tage vores andel af opgaven. Vi betragter Danmark som et nærområde, men diskussionerne må også tage afsæt i identificerede behov. Vi må starte med at spørge de lande, der er underlagt det største pres, hvad deres behov er, og så prøve at imødekomme dem.

c) Modtagelse af flygtninge fra Moldova: overvågning af forpligtelser, operationel gennemførelse

Udlændinge- og integrationsministeren: Der foregår drøftelser i EU om, hvordan vi bedst kan bistå Moldova, hvis modtagekapacitet er under et ekstraordinært pres, og som ikke er et EU-land.

Danmark har allerede bidraget med bl.a. en teltlejr og 25 mio. kr. til UNHCR (FN's Flygtningeorganisation) i Moldova.

Søren Søndergaard: Er antagelsen, at man skal opbygge kapacitet i Moldova, eller at folk bare så hurtigt som muligt skal videre? Moldova er jo i en ret kritisk situation. Det er ikke bare et spørgsmål om, hvor mange flygtninge de har fået, men de er også i en kritisk situation, hvis man vurderer, at Putins hær kan mere. Det er måske et af de steder, hvor den kunne ønske at gøre noget.

Udlændinge- og integrationsministeren: Moldova har modtaget rigtig mange ukrainere, men er også helt enormt benyttet som transitland. Folk rejser fra Moldova videre ind i Rumænien, og mange derfra tager til Italien, hvor der er rigtig mange ukrainere i forvejen, eller længere vestpå.

Jeg er ret glad for, at Kommissionen selvfølgelig siger, at vi skal hjælpe de medlemsstater, der grænser op til Ukraine, men at de også har et blik på Moldova. Det har dels nogle sikkerhedspolitiske aspekter i sig, men det er også et af Europas fattigste lande, og vi kan selvfølgelig ikke have, at sådan et lille, fattigt land skal bære en urimelig stor byrde. Derfor synes jeg, at det er helt på sin plads, at Europa også diskuterer, hvad vores ansvar er over for Moldova.

d) Kontrol med de ydre grænser og sikkerhedsspørgsmål

Udlændinge- og integrationsministeren: EU's ydre grænser mod Ukraine er under et enormt pres, og ukrainerne, der flygter fra Putins bomber, skal kunne søge mod EU. Samtidig skal vi fortsat sikre effektiv forvaltning af grænsepassager ved de ydre grænser med henblik på identitetsfastlæggelse og sikkerhedstjek.

Derfor er det fra dansk side vigtigt, at der sikres tilstrækkelige ressourcer til opretholdelse af grænsekontrol, så der opretholdes de bedst mulige sikkerhedsforanstaltninger i denne ekstraordinære situation. Ellers ville man kunne komme til at signalere, at der er fri adgang til EU igennem Ukraine.

2. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

3. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 17.11.